

TÚRI BERTALAN

A birtok

Süveg Mihály a szőlőskert közepén állt. A közép-magas férfi térdei megroggyantak, a háta kissé meghajlott. A megfakult fekete kalap széles karimája árnyéket vetett a ráncos homlokra. Tekintetével végigpásztázott a szőlőtőkék elszáradt vesszei fölött. Összemérte a metszett és a metszetlen területet. Elgondolkozva vakargatta borostás, ványadt arcát. Úgy számolta, hat nap alatt végez a szőlővel. Aztán vetett egy pillantást a kert végén a gyümölcsösre, ahol szintén munka várta majd leguggolt a szőlőtökéhez. A metszőollóval elnyisszantotta a venyigék gúzs-kötelét, és kiválogatta a termőágakat. A felesleges vesszőket sorra levagdosta, s maga mellé rakta a földre. A tavaszi nap melegítette a hátát.

Mihelyt végzett az egyik tőkével, máris guggolt a következőhöz.

Amióta magányosan élt, a szőlőművelésben a metszést nem bízta másra. Minden egyéb tevékenységet a napszámosokkal végeztetett el. Hetvenöt évet tudhatott maga mögött, s fogytán volt az ereje.

Már a tizedik tőkénél tartott, amikor hirtelen megremegett. ahogy a szellő rezzenti meg a nyárfalevelet. Még nem vette a halk szó értelmét, de a hang ismerős volt neki. Hegyezte a fülét, hiába. Csóválta a fejét, s a metszőollót az egyik vessző felé tolta. Ekkor a szerző hirtelen megállt a kezében.

– Apa!

A fejét felkapta, de senkit sem látott a szőlőtökéktől. Fel kellett emelkednie a guggolásból. Ropogtak az elgémberedett térdek. A fia jött meg, ehhez nem fér kétség. A szíve hevesen kalapált.

– Megyek, fiam, megyek! – kiáltotta nekilódulva. – Hogyne mennék, amikor éppen megyek – motyogta a szőlősorokon botladozva. Bizonyára az anyja sírját látogatta meg. Ez egyszer eszébe jutottam, megnéz, hogy élek-e, vagy már meg is haltam, és lehet örökölni. Testvére nincs neki, hogy osztoznia kéne. Egyedül lehetne gazdája e tágas kertnek. Lehet, a tévedését felismerte, s békülni érkezett. Vagy az érdeklí, a cserje mennyire ütötte fel a fejét a gyümölcsösben?... Efféle gondolatok háborgatták az agyát.

A mezsgyéről meglátta László természetes alakját. Az udvar felől világosbarna kabátban s fekete nadrágban közeledett feléje. Nyomában egy asszony kék ballonban. Az meg Julcsa, a fiam felesége – hunyorgott a vénember.

Vége összetalálkoztak.

– Jó napot, édesapám – nyújtotta a kezét László. Az arcán derű, mintha mi sem történt volna pár évvel előtte.

– Hozott az isten titeket – fogadta el jó szívvel az öreg a másik jobbját.

– Csokolom, apuka – lépett elő az asszony az ura árnyékából, és megölelte az öreget.

– Hát az unokáim? – bontakozott az öreg a lány ölelésből.

– Most épp az iskolában – felelte mosolygósan László.

– Nagyra nőttek ugye, amióta nem láttam őket?

– István velem egymagasságban, Katinka úgy arasznyival kisebb.

– Az a jó, ha a lánygyerek nem nő túl magasra. Ha eljön az ideje, hamarabb talál férjet.

A beszélgetés megakadt. László szétjártatta sötétbarna szemét, az asszony a gyümölcsöszt mustrálta. Az apa a fiát nézte jóleső érzéssel. Jó fiú ez. Keménykötésű. Dús, barna hajú, magas, vállas férfi. Csupa erő. A menyemnek nem lehet oka panasza. Szerencsésnek mondhatja magát, hogy ilyen férjre lelt. ...A fiam is jól választott – nézett a szeme sarkából a virágjában lévő szőke asszonyra. Jó alakú, szép arcú menyecske. És hozzá kedves.

Végül László gombolyított újra.

– Nagy kárt tett a fagy? – bökött oldalra a fejével.

– Néhány tőke megsínylette a cudar telet. A hajatott vesszeimmel majd cserélgetem őket.

– Vajon érteném-e még a metszés módját? – mosolygott ravaszskán László.

– Bizonyosodj meg róla, itt a jó alkalom – csillant meg az öreg sötét szeme. – Maradj néhány napot – buggyant ki belőle.

László arcáról leolvadt a mosoly.

– Nem tehetem – válaszolt bocsánatkérően.

– A munkád akadályoz?

– Így is nevezhető...

Süveg Mihály fürkészte a szomorú arcot.

– Gondterheltnék látszol. Mi bánt, kedves fiam?

László a feleségére sandított.

– Később, édesapám, később... Mit fedeztél fel? – mosolygott az asszonyára.

– A gyümölcsös széléről a cseresznyefa hiányzik.

A férfi gyanakvón nézett az apjára. Az öregember arca elborult.

– Kivágtam, feldaraboltam. Bűnhődött a kutya! – felelte ingerülten, s elnézett más irányba.

A cseresznyefát az élete megrontójának tartotta. Miatta veszítette el a feleségét, s távolodott el tőle a fia. Nyáron négy éve lesz, az öregasszony cseresznyét szedett a kettős létráról. A fa távolabbi ágáért nyúlt, amikor a létra előbb megingott alatta, azután eldőlt vele együtt. Az asszonyban megszakadt valami a zuhanás követke-

tében. Hiába volt az orvosi igyekezet. Néhány héttel később meghalt. László az apját azzal vádolta, hogy a mamát túlhajszolta a kemény munkában. Fáradt volt, az okozta a bajt... A hagyatéki tárgyalás óta ez volt az első találkozásuk. Hogy gáncsot vessen a kérdezősködésnek, másra terelte a szót.

– Új kocsival jöttetek?

László ingatta a fejét, a szemét lesütötte.

– A sorsunk rosszra fordult – szólott csendesen. – Kenyérgondunk van.

– No fene – hökkent meg az öregember.

– A gyárat bezárták, ahol eddig dolgoztunk – emelte rá szemét a fia. – Másokkal együtt a feleségem és én munkanélküliek lettünk. Munkát újra sehol nem kapunk. Pedig annyi helyen érdeklődtünk, a számát se tudjuk.

– Valahol csak akad munka. Fiatalok vagytok.

– Kezdetben mi is így gondoltuk. De minél tovább kilincselünk, egyre reménytelenebb lett a helyzetünk. Én negyvenöt éves vagyok, a feleségem negyven. A munkaadók minket már öregnek tartanak.

A gazda kutakodott a két arcon, de nem lelt az öregedés nyomára.

– Valami megoldás...

– Megoldás a vállalkozás lenne – kapott a szón László. – Ehhez kérem apám segítségét.

– Támogatását pénzzel – kottyantott bele a felesége.

– Úgy, úgy, Juliskám, ahogyan mondd.

– Értem én, fiam, nem kell magyarázat – sértődött meg enyhén az öreg. – De olyat kértek, ami magamnak is szűkösen mérve.

– Tudom, kevés a haszna. Ismerem a kiadásait: drága a vegyszer, és sok pénzt fizet a napszámosoknak.

– Miféle az a vállalkozás?

– Kereskedelmi. Műszaki árukkal kereskednénk.

A vénember csalódottan hümmögött. Ha a vállalkozás mezőgazdasági jellegű lenne, a fia állami támogatást igényelhetne. De így csak magára hagyatkozhat... Fejben gyors számvetést végzett. Az érdekelte, a várható kiadása és a bankban lévő pénze között mennyi a különbözet. Ahogy a számítással végzett, a fiától megkérdezte:

– Mennyi hibádzik a tőkétékhez?

– Ez az, ami megakasztott minket – felelte restelkedve László –, mert tőkénk szemernyi sincsen.

– Híjnye! – vakarta meg a tarkóját az öreg. Meglepetésében még csóvált is egyet a fején. – Mennyibe lenne az indulásotok?

– Az előzetes kalkuláció szerint három, három és fél millió forintba.

– A keservit! – mordult. Ilyen magaslatról az ő néhány százezer forintja eltörpül. Töprengésbe kezdett.

Olykor a fiatalokra pillantott, akik árgus szemekkel lesték. Hosszas gondolkodás után megszólalt: – Fiam, nem vagy te a segélyre utalva, vagy arra, hogy kockáztass. – A keze fejével törölte a homlokán, a feljebb csúszott kalapot megigazította a fején, aztán újra szólott: – Tanácsolok neked valamit. – László arcán közönyt észlelt, ezért visszafogottabban folytatta. – Persze nem muszáj megfogadnod, ha nem akarod.

– Hallgatom – mutatott némi érdeklődést a másik.

– Műveljük a kertet mi ketten, s lesz kenyered újra. Kevesebb napszámossal több lesz a haszon.

László a felesége felé fordult. Az csak állt némán, s a világoskék szemét egyszer az egyik, másszor a másik férfit vetette. A fiatalabb Süveg lehajtotta a fejét. A vénember türelemmel volt. Most vette észre, a fia homloka már magasodik. László fölnézett az apjára.

– Az ajánlata kedvező – mondta –, de a gyermekeim érdekében a városban maradok.

– Adhatnátok őket kollégiumba.

– Nem reszkirozok... Jó gyerekek, szorgalmasan tanulnak, de szülői felügyelet nélkül elromolhatnak.

Süveg Mihály több szót nem szánt fordítani az ügyre. Hiábavalóság lenne. Ismerte a fiát. Csökönyös. Ha a fejébe vesz valamit, attól el nem tántorítja senki. Inkább foglalkozott azzal, László honnan szerzi meg a rengeteg pénzt.

– Mégis hogy gondolod?

A fia a kabátot összébb húzta magán.

– Bizonyosra veszem – mondta –, hogy elámul a vakmerőségemen, ha meghallja, amit elterveztem. Mivel gondoskodnom kell a családom megélhetéséről, akaratom és minden illendőségem ellenére arra kell kérnem, adja el azt, ami a legdrágább magának, és méltán, mert eddigi életében ezzel kereste a kenyerét, és szomorúságára ez nyújtott vigasztalást. A kert eladására kérem, hogy az árán vállalkozó lehessenek.

Süveg Mihály, amikor a fia kérését végighallgatta, nem bírt szólni, a döbbenet a nyelvét bénította.

– Nálunk új otthonra lel – mondta a menyé szelíd, lágy hangon –, és megpihenhet végre. A család szeretete feledteti magával a tanyát, a birtokot.

– Magas áron vennék meg a telket – vette vissza a szót a férje –, mert jó fekvése van a tanyának.

– Verjük újra? – jutott végre szóhoz a vénember.

– Van rá vevő.

Mint akit megcsípett a darázs, akkorát rándult. A vére a lábába szaladt, de csak egy pillanatra. A sápadt arc szederjes színűre váltott.

– Már a halálomra spekulálsz! – hörögte. – Honnan a merszed alkudni az én tulajdonomra?!

László bátran nézett az apja szemébe.

– Édesapám egyedüli örököse vagyok – mondta. – Előbb vagy utóbb a birtok eladásra kerül. Az árának most lenne értelme.

A vénember villámló szemét a menyére vetette.

– Összebeszéltek?! – förmedt rá.

Az asszony megriadt, mint akit álmából a mennydörgés ébreszt.

– Az ügyben dönteni a kettőjük dolga – felelt megszeppenve. – De ha már kérdezett, őszintén szólva: a pénzre nagy szükségünk lenne.

– Egy szelet fűjtök! – legyintett ingerülten a vénember. – A pénz, a pénz!...Mind ezt szajkózzátok, mintha fontosabb nem lenne a világon.

– Édesapám – szólalt meg csendesen László –, ha cserben akar hagyni, mert a birtokot jobban szereti, mint engem, én nem ellenkezem. Tiszteletben tartom a döntését, mert megérdemli. Becsületben nevelt engem.

Süveg Mihály gyanakvással nézte a fiát. Fondorlatot sejtett a szavaiban. A düh fortyogott benne.

– Ne mesterkedj, kölyök! – sisteregtek a szavak. – Nem szedsz rá! Ez az otthonom, s a kert termi meg a kenyerekre valót. Ezt jól vésd az agyadba! – Haragtól fényltek a szemek, a deres bajusz meg-megrándult. Egyszer a fiára, másszor a menyére nézett. – Takarodjatok innen! – fakadt ki belőle a düh, s lendült a kéz az udvar irányába. – Arra a kijárat! – dörrentett mély hangon.

A menyé összeresztette, a fia meredten nézte. Ő fordult, s nekidőlve meglódult a félbemaradt munka irányába. A bakancstalpak keményen kopogtak a száraz földön.

A döbbenetből elsőnek László ocsúdott.

– Menjünk, kedves feleségem – szólt az asszonyához. – Ez az út nem járható.

– Mert tutyimutyi ember vagy! – kiáltott megvetően a másik. A gyűlölködő szemek, mint két izzó zsarátnok. Vöröslött az arca. Fordult, s elviharzott az udvar irányába. László lehorgadt fejjel követte a párját.

Süveg Mihály magából kikelve érkezett meg a metszendő tőkéhez.

– Család, szeretet!...Hah!...Milyen áron?!... – háborgott. Leguggolt, és sebes iramban csattogtatta a metszőollót. Dőltek a száraz vesszők a földre. – Eddig megvoltam egyedül, ezután is így lesz – dünnyögte magában.

Lassan lecsillapodott. Ekkor azonban furcsa, kellemetlen érzés szállta meg, mely rohamosan erősödött benne.

Már nemigen figyelte a munkára.

– A szentségit – sziszegte, mert termőre szánt venyigét nyisszantott az olló. Felállt. Az autó zúgása elhalóban volt már. A távolba merengve töprengett. Soká kutatta a kínzó érzés okát.

– Eh – legyintett bosszúsán a kezével, mert nem lelt a forrásra. Leguggolt, s metszegetett. A figyelmét a

munkára összpontosította. A kegyetlen érzés lassan alábbhagyott benne.

Teltek-múltak a napok, a hetek. Süveg Mihály a szőlőmetszés végére ért. Ezután néhány napszámossal elvégeztette a lemosó permetezést. A gyümölcsfák tavaszi gondozásához készülődött, amikor különös esemény történt.

Hűvös, borús áprilisi délután volt. A tágas udvaron elnyúló hosszú parasztház végében, a deszkafalú faskamra mögött a vénember gallyat vagdalt a tőkén baltával. Tűzrakáshoz készült a sparheltba. Estére meleg legyen a konyhában. Két baltacsapás között motorzúgás ütötte meg a fülét. Felkapta a fejét. Kinézett az útra. Világoskék személyautó kanyarodott a léckapu elé. Megállt, a motor hörögve elnémult. A szerszámot leeresztette, és lesett. Elsőnek László szállt ki a kocsiból. Őt követte egy szőke férfi. Az ajtók csapódtak, a látogatók beléptek a kiskapun. Diskurálva lépegettek a kavicsos udvaron. László közben nézelődött a portán. Ahogy meglátta őt, feléje tartottak. A vénember hunyorgással hiába élesített a látásán. Úgy vélte, hogy a fekete téli kabátos emberrel még nem volt találkozása. Arra gondolt, a jövevények nem ok nélkül látogatják meg. Megigazította a kalapot a fején, s várt ráérősen.

– Jó napot, édesapám – köszönt László a közelébe érve. Rajta világosbarna kabát s fekete nadrág.

– Jó napot – fogadta hidegen a köszönést a vénember. A baltát a tőkére fektette, és kezét fogott a fiával.

– Jó napot – nyújtotta feléje a kezét az idegen, s bemutatkozott. – Kovács János.

A nála fejfelé magasabb, testes férfira nézett, s biccentett a fejével. Kezet fogtak.

– Apám talán sejtí, miért jöttünk – szólott némi restelkedéssel László.

– Majd te elmondod – fordult feléje a gazda.

– Úgy döntöttem, hogy a vállalkozásomhoz jelzáloghitelt igényelek.

– Okos – mondta az apa, s az járt az eszében, csupán ezt bejelenteni nem idegennel jössz hozzám.

– A házat adóssággal megterhelni azért nem akarom nagyon. Úgy döntöttem, a birtokból az anyai részt eladom.

Megütközve meresztette a szemét Lászlóra. Eszébe jutott annak a hagyatéki tárgyaláson tett ígérete:

– A birtok csak papíron lett ketté osztva. Édesapám az egész telken gazdálkodhat az élete végéig, vagy ameddig a kedve tartja.

Ez így van rendjén – gondolta akkor. És ma is úgy érzí titkon, hogy az övé a birtok egészében. Soká hallgatott. Végre megszólalt:

– A te dolgod – s nyúlt a baltáért.

– Kovács úrnak elegendő a telek fele.

– Őszintén szólva – nézelődött a vevő –, az egész terület inkább lenne a kedvemre való.

Süveg Mihály mérges tekintetet vetett rá.

– Tudja meg az úr – mondta, mire az idegen feléje fordult –, hogy a fél birtok eladása is ellenemre van.

– Tudom – felelt csendesen a piros, kerekkepű férfi.

– A kedves fia tájékoztatott róla.

– És hogy a szomszédban örök haragosa leszek.

– Sebj, öreg. Kerítést húzok a haragja elé – somolygott kék szemével a középkorú férfi.

László közbeszólt:

– János megtekintené a kertet.

A vénember rántott egyet a vállán, s a tőke fölé hajolt. A gallymaradékot vagdalni kezdte. A két férfi elindult hátra. A gally elfogyott, újat húzott ki a mellette lévő csomóból. Közben haragos pillantást vetett az idegen után. A gally vágott végét a tőkére fektette, s szaporán dolgoztatta a baltát. Nyugtalanította a kertje sorsa. Sokszor látta, az új gazdák miket műveltek a tanya más telkein. A szőlőültetvényeket kivagdalták részben vagy egészben. A helyükre inkább fóliasátrakat emeltek, alattuk zöldségfélét, meg tudja az Isten, mi mindent termeltek. Akadt olyan terület, amelyre díszcserjét telepített az új tulajdonos. – Hm – csóválta meg a fejét rosszallóan. – Ilyet tenni... Kivágni a szőlőt az utolsó tőkéig... A hóhér!... Inkább venne parlagot. – A szerzőszám félúton megrekedt. A háta mögül beszédet hallott.

– Azt tervezem – újságolta az idegen Lászlónak –, hogy néhány sor szőlőt nemesebb fajtára cserélek.

– Na ugye! – mordult magában az öreg. Visszanyelte a haragját, s egyenletes ütemben aprította a vékony gallyat.

– Tovább nem zavarjuk édesapámat – állt meg mellette a fia. – Minden jót magának – nyújtotta a kezét.

– Szervusz – mondta közönyt színlelve az apa. A baltát a bal kezébe vette, s kezét fogtak.

– A viszontlátásra – köszönt el az idegen. Kézfogás után hozzátette: – Hamarosan újra találkozunk.

A vendégek elindultak a kapu felé. Ő a baltát a jobb kezébe vette, de csak állt. Ahogy a tekintetével követte a távozókat, olyan szorongó érzése támadt, mintha a szívét készülnének ketté szelni. Azok hét-nyolc méterre járhattak, amikor hirtelen kikíváncozott belőle:

– És én...?! – hördült fel.

A két férfi megállt, visszafordult.

– Velem mi lesz?

László tanakodni látszott. A társa előbb lelt feleletre.

– Adja el a részét – mosolygott ravaszul –, azután költözzön a fiához.

– Magával nekem nincs tárgyalni valóm! – támadt fel benne a harag.

– A korát illetően...

– Nem érdekel a véleménye! – szakította félbe indulatosan a másikat.

Mielőtt a vita elmérgesedett volna, László közbeavatkozott. Arra kérte Kovács urat, várakozzon a kocsi-nál. Egyet-mást meg kell beszélnie az apjával. A vevő folytatta az útját. A fiatalabb Süveg a fejét lehajtva bandukolt vissza. A szürkülő bakombartját sodorgatta. Gondolkodni látszott.

– Maga választott – állt szembe az apjával. Kezét a kabát zsebébe csúsztatta. – Akkor hát művelje a saját földjét.

– Egyedül – szűrt szemével feléje az öreg.

– Dehogy. A napszámosaival.

Az öreg kesernyésen elmosolyodott.

– No hiszen, ha a veszteségem hírét veszik, már felém se jönnek.

– Miért?

– Miért?... – ismételte elgondolkozva. Homlokán a ráncok csomósodtak. Töprekedett, de indoklásnak semmi nem jutott az eszébe. Zavarodottságában a tömött bajuszát simogatta kétfelé a hüvelykujjával. Végre felöltött benne valami.

– Azért, fiam – bökte ki, mielőtt az eszéből kibillent volna –, mert ők az egész birtokhoz szegődtek. A fél kert szűkre szabott nekik.

– Jönnek mások a helyükre – vetette oda hetykén László. – Sok a szegény ember a környéken.

Süveg Mihály furcsán nézett a fiára.

– Az sok – mondta csendesen. – De nem jönnek.

– Kell a pénz a megélhetésükhöz.

– Megkeresik másnál. Miattam megszólnák őket. Bukott ember leszek.

– Ilyet ne tételezzen fel magáról.

– Ez az igazság. És ami a fura benne, hogy az az ember bánik el velem, akiről eddig mindenkinek büszkeséggel szóltam. A fiam... Lesütött szemmel kell majd járnom a faluban. Gúny tárgyává tesz! – emelt a hangján.

– Túloz, apám.

– Fel nem foghatod ésszel, mire ítélsz – mondta fojtott indulattal. – Csak, mert a fütyüntésedre nem hagytam el az otthonomat.

– Rosszul gondolja... – nyugtatta volna László az apját, aki a szavába vágott.

– Ütök rajtad, kutya! Így gondoltad. Lélekben megnyomorítalak. Vén dög! Vén dög!... – fojtó köhögésbe torkollott a hangja. Vér tolult az arcába. Megtántorodott.

– Rosszul van? – rántotta ki kezét a zsebéből László, és ijedten lépett az apjához.

– Hozzám ne nyúlj! – förmedt rá visszakeményítve magát az öreg, és eltaszította annak a kezét.

– Nyugodjon meg, édesapám – hátrált a fia.

– Nyugodjak meg?!... – hörögte. A szemében szörnyűséges tűz lobbant. – Én nyugodjak meg, akinek megbecstelenítéd az otthonát?... Elveszed a kenyérem felét, csorbát ejtesz a becsületemen... Hogyan nyugodhatnék meg?! – sísteregtek a szavak. – Végig kell néznem, az idegen hogyan pusztít a birtokomon!

– No de apám – csúsztak a bozontos szemöldökök László homlokára –, az a föld jogilag már az enyém. Rendelkezem vele.

A vénember a tekintetét a fiára akasztotta. A szemekben fény vibrált.

– Ha már a jogot szóba hoztad, mondd meg nekem, melyik paragrafus alapján szerezhetem vissza a földem másik felét?

Lászlót a kérdés meglepte. Késve válaszolt.

– Ez úgy lehetséges, ha lemondok az anyai részről.

– Hát tedd meg!

– Nem vagyok bolond.

Süveg Mihály rámeresztette a szemét. Ahogy nézte az öntelt, gúnyos arcot, felszökött a vérnyomása. Aztán eszébe ötlött, a történetekért önmagát okolhatja. Nagy hiba volt a birtok felét a felesége nevére íratni. Igaz, azt akarta, az asszony véle egyenrangú legyen az otthonukban. De nem számolt azzal, hogy a gyermekük majd könnyedén csorbít rajta. Pláne nem gondolt arra, hogy a veszteség őt fogja érni.

– A bolond én voltam – mondta komolyan, őszintén, és elnézett másfelé. – De a földem másik fele – kapta vissza a fejét –, itt belül – döngette a mellét az öklével – továbbra is az enyém. Érted?! Az enyém!... – A szemöldökét felrántotta. – Kovács úr agyában már mocorog, mivel kezdjen a romboláshoz.

– Édesapám bármit tenne ellene, birtokháborítást követne el. Tettéért a törvény előtt felelne.

– Igen? – hördült fel a vénember. A szeme nagyot villant. – És ki juttatna engem a törvény kezére?... He?...Te! Az elvetemült tulajdon kölykőm! – kiabálta. – Aki, mihelyt a szekere az első kátyúban megrekedt, visszavonta az adott szavát! Kétségbeesetten hajtogatja: Ide a jussal! Ide a jussal!... – fecskendezte a belétorlódott keserűséget. – Mintha csak az lenne képes a kereket kiemelni a gödörből! – László arcának jobb felén volt egy szemölcs. Az most vörösödött. – Fittyet hánysz a vén....

– Fanatikus vénember! – csattant a fiú hangja.

– Mít mondtál?! – dörentett az öreg.

– Magával nem lehet szót érteni – vetette oda grombán a másik, s fordult.

– Ne mutass hátat nekem, ha hozzád beszélek! – förmedt rá. A balta rándult a kezében. – Ne menj el! Még nem fejeztem be! – kiáltotta. A nyakán duzzadtak az erek. – Állj meg! Hallod! Állj meg! – László csak legyintett. Ez teljesen kihozta a sodrából. – Állj meg! – ordította az esztét vesztve. A szerszám remegett a kezében. Az ujjak a nyelet oly erősen szorították, hogy belefehéredtek. – Állj meg már! – lendítette jó dobásra a karját. – A szentségit! – és már repült a balta.

A vénember hirtelen megrémült. A kéz, mely a szerszámot elindította, ökölbe rándult. Mintha ezzel a mozdulattal visszatartathatná az éles baltát. De az feltartóztatlanul szállt gyanútlanul lépkedő fia felé, aki oldalra kapta a fejét, amint a szerszám elsuhant mellette. A jobb vállától egy araszra. A balta a fokával a fáskamra oldalának ütődött. A hatalmas döndülés ébreszthette rá Lászlót, mi történt valójában, mert ekkor megtorpant. A képe viaszárga lett, s hideglelősen meredt a deszkafal tövébe zuhant szerszámra.

Az apa keze lehanyatlott, mint a hűtött virág. Magába roskadva csak az járt az agyában: nagyon elvetette a sulykot, a fiát elvesztette örökre.

Előkerült Kovács úr. Futva közeledett. A télikabátja libegett-lobogott. Csikorogtak a kavicsok a cipőtalpak alatt.

– Mi történt?!.. Mi történt?!... – kiáltozott már megszűröl.

A fáskamra mögött lihegve megállt.

– Mi történt? – kérdezte ijedten, közben cikázott a tekintete a két szobormerev férfi között.

Elsőnek László eszmélt fel. Réveteg tekintetét megtört apjára emelte. Aztán mintha elégedettséggel szemlélné.

– Nagy dolog – mondta mélyről jövő hangon. A vér lassan csörgedezett az arcába. A hangja magabiztosabbá vált. – Apám úgy határozott, a birtokrészét mégis csak eladja neked.

Süveg Mihály felkapta a fejét. A szeme éleset villant.

– Ez igaz? – fordult feléje a vevő.

Ő tiltakozni próbált, de csak hápogott, mint a daraszat nyelt kacska.

– Feleljen, öreg – hallotta Kovács úr hangját.

Ő tekert a nyakán, és elnézett a kertre.

Később a vevő csendesen megkérdezte:

– Eladó a része?

– Tárgyalhatunk róla – szólott rekedt hangon.

Könyvek olcsóbban!

www.debrecezy.hu

www.konyvhalo.hu